

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено на
засіданні кафедри Фінанси, облік і
аудит протокол № 1 від
05.10.2022р.



СОБІВАРТІСТЬ І ТАРИФИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

СИЛАБУС

2022/2023 навч. рр.

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072«Фінанси, банківська справа і страхування
Освітні програми	– Управління фінансами, банківська справа і страхування
Освітній рівень	– другий рівень (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3

Спікер курсу - Тройнікова Олена Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)
Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: troinikovae@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>
Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>
Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Теоретичний курс «Собівартість і тарифи залізничного транспорту» є однією з базових галузевих економічних дисциплін.

Дисципліна розкриває питання організації формування та розрахунку собівартості на різних рівнях залізничного виробництва.

Знання цих питань необхідні майбутньому фахівцю, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць, уміти розробляти й вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави.

Вивчення теоретичних основ собівартості залізничних перевезень дає змогу опанувати зміни та їх тенденції, які відбуваються у залізничній галузі.

Базові знання в галузі формування собівартості і тарифів важливі для будь-якої сфери ділової активності. Знання методів визначення собівартості і розрахунку тарифів та термінології дозволяє спілкуватись та залучати фінансових спеціалістів для вирішення проблем підприємств залізничного транспорту та транспортної галузі в цілому.

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

та спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування, ціноутворення на транспорті у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері визначення собівартості залізничних перевезень

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері формування собівартості на залізничні перевезення.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері тарифів на залізничному транспорті.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи при дослідженні економічних процесів на залізничному транспорті

Заплановані результати навчання (ПР):

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку залізничних тарифів у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання при формуванні собівартості на залізничному транспорті.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері формування залізничних тарифів.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері визначення собівартості залізничних перевезень.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо Вас зацікавить кар'єра в сфері фінансів залізничного транспорту, де існують різні і потенційно вигідні кар'єрні можливості, які стають доступні тільки при умові, що людина є професіоналом в фінансових питаннях, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Крім цього, оволодіння навичками оцінки собівартості й визначення тарифів в залежності від видів перевезення на залізничному транспорті, як наукою, надає надійне підґрунтя для кар'єрного росту, як в якості керівника підприємства залізничного транспорту і навіть галузі, так і в якості державного політика. Більшість керівників підприємств залізничного транспорту, транспортних корпорацій, видатних політиків – саме фінансисти.

Володіння вміннями та навичками управління собівартістю і тарифами залізничного транспорту – забезпечення цікавої та матеріально і морально вигідної кар'єри.

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях фінансів, фінансів залізничного транспорту, фінансів підприємств, економіки залізничного транспорту, залізничної статистики.

Програма курсу передбачає послідовне вивчення теоретичних понять щодо собівартості та експлуатаційних витрат залізничних перевезень, основних принципів розрахунку собівартості, планування експлуатаційних видатків на залізницях, калькулювання собівартості, вивчення розрахункових методів визначення собівартості перевезень. Тобто за результатами вивчення цієї дисципліни, Ви будете вміти вести ефективну політику ціноутворення на залізничному транспорті, управляти витратами підприємств залізничного транспорту, зможете сприяти виведенню його із кризи та отриманню прибутку, чим отримуєте можливість брати участь у формуванні основних джерел фінансових ресурсів транспортної галузі та впливати на її фінансову стійкість.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам практичні навички з визначення, аналізу, використання методів прогнозування і калькулювання собівартості залізничних перевезень вантажів і пасажирів, робіт і послуг, пов'язаних з транспортним процесом, з урахуванням технологічних та організаційних особливостей кожного транспортного підприємства, застосування методів розрахунку собівартості залізничних перевезень пасажирів та багажу в залежності від особливостей виробничого процесу на залізничному транспорті, з визначення, аналізу та прогнозування собівартості залізничних перевезень в залежності від багатьох факторів, які мають вплив на цей показник.

Курс складається з однієї лекції кожний тиждень та одного практичного заняття один раз на два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії проблем ціноутворення на транспорті, його особливостей та відмінностей від аналогічних процесів на підприємствах інших галузей народного господарства. В рамках курсу передбачено лекції запрошених фахівців підприємств залізничного транспорту.

Теми курсу

Кожна тема побудована так, щоб активізувати пізнавальну діяльність здобувача вищої освіти. Велика увага на лекційних та практичних заняттях приділена ключовим елементам механізму взаємовідносин міжстрахувальником і страховиком з акцентом на дії й інтереси першого.

Змістовний модуль 1 Складання калькуляції собівартості продукції залізничного транспорту

Тема 1. Витрати виробництва і собівартість продукції.

Тема 2. Основні принципи розрахунку собівартості продукції.

Тема 3. Калькуляція собівартості перевезень на залізничному транспорті

Змістовний модуль 2. Визначення собівартості продукції залізничного транспорту

Тема 4. Розрахункові методи визначення собівартості перевезень.

Тема 5. Розрахунок собівартості перевезень окремих родів вантажів

Тема 6. Особливості розрахунків собівартості пасажирських перевезень в сучасних умовах.

Собівартість і тарифи залізничного транспорту / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Ресурси курсу

- 1 <http://metod.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів [України](#));
- 5 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування: залік.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ. Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100бальна шкала оцінювання. Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		2 семестр 3 курсу
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		15
Виконання та захист в строк самостійних робіт		10
Підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних

дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (до 15 балів).

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100- бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3, 2) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Викладач:

Тройнікова Олена Миколаївна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektiv-kafedri-f-ua/trojnikova-o-m>) лектор з питань ринку цінних паперів в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2006 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.07.04 - «Економіка транспорту і зв'язку», Доцент кафедри фінансів з 2006 р.

Напрямок наукової діяльності: дослідження економічних питань залізничних процесів. Автор понад 90 наукових праць.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної

доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>, зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;
- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;
- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;
- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;
- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;
- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;
- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх

технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, комунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=5246>